

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KANCELIARIJA
KORUPCIJOS PREVENCIJOS IR KONTROLĖS IR PRANEŠIMŲ APIE LIETUVOS
RESPUBLIKOS PRANEŠĖJŲ APSAUGOS ĮSTATYME NURODYTUS PAŽEIDIMUS
ADMINISTRAVIMO KOMISIJA

(Sudaryta Lietuvos Respublikos Seimo kanclerio 2017 m. vasario 6 d. įsakymu Nr. 400-IVK-47)

IŠVADA
DĖL KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
KANCELIARIJOJE

2021 m. rugsėjo 8 d. Nr. V-2021-7455
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu, Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601 „Dėl Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170 „Dėl Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijų patvirtinimo“, Korupcijos pasireiškimo tikimybės Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijoje nustatymo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Seimo kanclerio 2017 m. vasario 3 d. įsakymu Nr. 400-IVK-43 „Dėl Korupcijos pasireiškimo tikimybės Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijoje nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau šioje išvadoje – Aprašas), ir kitais teisės aktais, Lietuvos Respublikos Seimo kanclerio 2017 m. vasario 6 d. įsakymu Nr. 400-IVK-47 „Dėl komisijos sudarymo“ sudaryta Korupcijos prevencijos ir kontrolės ir pranešimų apie Lietuvos Respublikos pranešėjų apsaugos įstatyme nurodytus pažeidimus administravimo komisija (toliau – Komisija) atliko korupcijos pasireiškimo tikimybės Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijoje analizę.

Komisijai pagal kompetenciją pavesta įgyvendinti Seimo kanceliarijoje Korupcijos prevencijos įstatyme ir kituose teisės aktuose numatytas korupcijos prevencijos ir kontrolės priemonės šiuose teisės aktuose nustatytais terminais ir tvarka,; taip pat atlikti Apraše numatytas kompetentingo subjekto funkcijas Lietuvos Respublikos pranešėjų apsaugos įstatyme ir Apraše nustatyta tvarka ir terminais.

Pažymėtina, kad 2019 m. Seimo kanceliarijos Vidaus audito skyrius (toliau – Vidaus audito skyrius) atliko korupcijos rizikos valdymo Seimo kanceliarijoje vertinimą ir pateikė vidaus audito ataskaitą Nr.401-AA-7 (2019), patvirtintą Seimo kanclerio 2020 m. sausio 21 d. įsakymu Nr. 400-IVK-12 „Dėl vidaus audito rekomendacijų“. Audituojamas laikotarpis – 2018 m. ir 2019 m. sausio–spalio mėn., atskirais atvejais – iki 2019 m. lapkričio 26 d. Atliekant vidaus auditą, buvo

patikrinta ir įvertinta: ar Seimo kanceliarijoje vykdoma korupcijos prevencija užtikrina korupcijos rizikos valdymą; ar tinkamai nustatytos ir įvertintos Seimo kanceliarijos veiklos sritys, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė; ar Seimo kanceliarijoje imamasi būtinų priemonių nustatytiems korupcijos rizikos veiksniams valdyti ar pašalinti ir korupcijos pasireiškimo tikimybei sumažinti; ar tinkamai parengta išvada dėl veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo Seimo kanceliarijoje ir pateikta Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybai; ar tinkamai Seimo kanceliarijos interneto svetainėje skelbiama informacija apie korupcijos prevenciją. Vidaus audito skyrius Komisijos veiklą įvertino gerai. Pirmiau nurodytu įsakymu Seimo kancleris patvirtino Vidaus audito rekomendacijų įgyvendinimo priemonių planą. Priemonių planas įgyvendintas. Atsižvelgdama į vidaus audito rekomendaciją tinkamai atlikti korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą pagal Korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 4 dalyje nustatytus kriterijus ir atlikti Seimo kanceliarijos veiklos sričių, priskirtinų veiklos sritims, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, vertinimą, kiekvienais metais įvertinti 3–4 veiklos sritis ir ne rečiau kaip kartą per penkerius ar trejus metus įvertinti visos Seimo kanceliarijos veiklos sritis, Komisija 2021 m. kovo 18 d. posėdžio metu patvirtino Komisijos veiklos planą ir pasirinko korupcijos pasireiškimo tikimybę vertinti keturiuose Seimo kanceliarijos padaliniuose: Finansų skyriaus, Seimo posėdžių sekretoriato, Protokolo skyriaus ir Tarptautinių ryšių skyriaus veikloje (posėdžio protokolas Nr. P-446-1).

Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos Seimo statuto 79 straipsnyje nustatyta, kad Seimo veiklą užtikrina ir Seimo narių buities klausimus sprendžia Seimo kanceliarija. Seimo kanceliarija veikia pagal Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos nuostatus, patvirtintus Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2008 m. spalio 7 d. sprendimu Nr. 2434 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos nuostatų“ (toliau – Seimo kanceliarijos nuostatai). Seimo kanceliarijos funkcijos nustatytos šių nuostatų 7 punkte. Funkcijų sąrašas nesikeitė, esminio jų papildymo nebuvo. Iki 2021 m. rugsėjo 13 d. Komisijoje pranešimų apie galimą korupciją Seimo kanceliarijoje negauta.

Atlikdama aptariamų Seimo kanceliarijos veiklos sričių vertinimą ir nustatydamą galimus korupcijos rizikos veiksnus (sąlygas, įvykius ir aplinkybes, galinčius sudaryti korupcijos prielaidas) Seimo kanceliarijos veikloje, Komisija išanalizavo šiuos įstatymus ir kitus teisės aktus bei dokumentus:

- 1) Lietuvos Respublikos Konstituciją;
- 2) Lietuvos Respublikos Seimo statutą;
- 3) Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymą;
- 4) Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymą;
- 5) Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymą;
- 6) Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymą;

- 7) Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymą;
- 8) Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą;
- 9) Lietuvos Respublikos vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos įstatymą;
- 10) Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymą;
- 11) Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymą;
- 12) Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. lapkričio 27 d. nutarimą Nr. 1485 „Dėl Oficialių svečių vizitų Lietuvos Respublikoje rengimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (2020-07-28 suvestinė redakcija);
- 13) Lietuvos Respublikos finansų ministro 2020 m. birželio 29 d. įsakymą Nr. 1K-195 „Dėl vidaus kontrolės įgyvendinimo viešajame juridiniame asmenyje“;
- 14) Seimo kanceliarijos nuostatus;
- 15) Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos darbo tvarkos taisyklės, patvirtintas Seimo kanclerio 2017 m. spalio 2 d. įsakymu Nr. 400-ĮVK-292 „Dėl Seimo kanceliarijos darbo tvarkos taisyklių patvirtinimo“;
- 16) Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2016 m. gegužės 4 d. sprendimą Nr. SV-S-1508 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos reglamento patvirtinimo“;
- 17) Lietuvos Respublikos Seimo kanclerio 2017 m. rugpjūčio 11 d. įsakymą Nr. 400-ĮVK-231 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos finansų kontrolės taisyklių patvirtinimo“;
- 18) kitus Seimo kanceliarijos vidaus teisės aktus;
- 19) Seimo kanceliarijos Finansų skyriaus, Seimo posėdžių sekretoriato, Tarptautinių ryšių skyriaus, Protokolo skyriaus nuostatus, šių skyrių vadovų rašytinius atsakymus į jiems pateiktus Apraše numatytus klausimynus (toliau – klausimynas) ir užpildytas lenteles.

Analizės ir vertinimo metu, siekiant gauti papildomos informacijos, taip pat buvo tiesiogiai bendraujama su analizuojamą veiklą vykdančių skyrių vadovais.

Analizuotas laikotarpis nuo 2020 m. liepos 1 d. iki 2021 m. birželio 30 d.

Korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimas atliktas pirmiau nurodytų Seimo kanceliarijos skyrių veiklos srityse, kurios galimai atitinka Korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 4 dalyje nurodytus korupcijos riziką lemiančius kriterijus:

„<...> 3) atskirų valstybės tarnautojų funkcijos, uždaviniai, darbo ir sprendimų priėmimo tvarka bei atsakomybė nėra išsamiai reglamentuoti; <...>

5) daugiausia priima sprendimus, kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo. <...>“.

Bendrosios nuostatos

Visi pirmiau nurodyti Seimo kanceliarijos skyriai savo veikloje vadovaujami Konstitucija, Lietuvos Respublikos įstatymais, Seimo statutu, Vyriausybės nutarimais, Seimo kanceliarijos nuostatais, Seimo kanceliarijos reglamentu, Seimo valdybos priimtais teisės aktais, Seimo kanclerio įsakymais ir kitais teisės aktais. Konkrečios šių skyrių valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis (toliau – darbuotojai), funkcijos ir jiems keliami reikalavimai yra nustatyti pareigybių aprašymuose, kuriuos tvirtina Seimo kancleris. Pareigybių aprašymuose nustatytą valstybės tarnautojų ir darbuotojų funkcijų įgyvendinimą reglamentuoja ir kiti vidaus teisės aktai, kuriuose išsamiai nustatytos tam tikrų rūšių veiklos procedūros.

Seimo kanceliarijos tarnautojų ir darbuotojų funkcijos, uždaviniai, darbo ir sprendimų priėmimo tvarka bei atsakomybė konkrečiose srityse yra reglamentuoti Seimo kanceliarijos vidaus teisės aktuose, kurie yra periodiškai peržiūrimi ir atnaujinami, atsižvelgiant į norminių teisės aktų pakeitimus ir praktikoje kylančias teisinio reglamentavimo neatitiktis.

Valstybės tarnautojų veiklos etikos principai, tarnybinės veiklos vertinimas reglamentuoti Valstybės tarnybos įstatyme. Seimo kancleris, kaip įstaigos vadovas, vadovaudamasis šiame įstatyme nustatytais valstybės tarnautojų veiklos ir tarnybinės etikos principais, yra atsakingas už tarnybinės etikos politikos formavimą Seimo kanceliarijoje ir kontroliuoja, kaip ši politika įgyvendinama. Seimo kanceliarijoje priimto darbuotojų etikos (elgesio) kodekso nėra, tačiau Seimo kanceliarijos darbuotojų elgesio reikalavimai nustatyti Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos darbo tvarkos taisyklių, patvirtintų Seimo kanclerio 2017 m. spalio 2 d. įsakymu Nr. 400-IVK-292 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos darbo tvarkos taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Darbo tvarkos taisyklės), VI skyriuje. Darbo tvarkos taisyklėse nustatytas privalomas įpareigojimas Seimo valstybės tarnautojams ir darbuotojams su šiomis taisyklėmis susipažinti pasirašytinai. Be to, jose nustatyta Seime dirbančio valstybės tarnautojo ir darbuotojo atsakomybė už šių taisyklių nesilaikymą, atitinkamai taikant tarnybinę arba drausminę atsakomybę, o dėl valstybės tarnautojo ar darbuotojo darbo pareigų pažeidimo dėl jo kaltės Seimo kanceliarijai padarytą turtinę ir neturtinę žalą privaloma atlyginti teisės aktų nustatyta tvarka.

Seimo kanclerio 2016 m. kovo 8 d. įsakymu Nr. 400-IVK-69 „Dėl Seimo kanceliarijos tarnybinės etikos komisijos“ yra sudaryta nuolatinė Seimo kanceliarijos tarnybinės etikos komisija, įgaliota atlikti tarnybinės veiklos tyrimą, kai yra gauta pagrįstos informacijos apie tai, kad Seimo kanceliarijos valstybės tarnautojas nevykdo Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo reikalavimų ar kad Seimo kanceliarijos valstybės tarnautojas ar darbuotojas nesilaiko tarnybinės etikos. Analizuojamu laikotarpiu šioje komisijoje tokios informacijos negauta, tyrimų taip pat nebuvo atlikta.

Pažymėtina, kad analizuojamu laikotarpiu valstybėje paskelbta ekstremalioji situacija. Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2020 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 152 „Dėl valstybės lygio ekstremaliosios situacijos paskelbimo“ visoje šalyje paskelbė valstybės lygio ekstremaliają situaciją dėl COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) plitimo grėsmės, Seimo kanceliarijos darbas buvo perorganizuotas ir dabar vyksta atsižvelgiant į aktualiausias Vyriausybės rekomendacijas, Seimo valdybos sprendimus (Seimo valdybos 2020 m. lapkričio 20 d. sprendimo Nr. SV-S-2 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo ir Seimo kanceliarijos veiklos organizavimo“ suvestinė redakcija) ir juos įgyvendinančias nuolat atnaujinamas Darbo tvarkos taisykles.

Pažymėtina, kad analizuojamu laikotarpiu dėl galimai padaryto tarnybinio nusižengimo ir darbo pareigų pažeidimo Seimo kanceliarijoje tyrimų nebuvo atlikta. Korupcinio pobūdžio veiksmų nenustatyta. Seimo kanceliarijos vidiniu informacijos apie pažeidimus teikimo kanalu analizuojamu laikotarpiu pranešimų apie galimas korupcijos apraiškas Seimo kanceliarijoje negauta.

Komisijai pateiktuose Seimo kanceliarijos Finansų skyriaus, Seimo posėdžių sekretoriato, Protokolo skyriaus ir Tarptautinių ryšių skyriaus vadovų rašytiniuose atsakymuose į jiems pateiktus klausimynus ir užpildytose lentelėse informacijos apie korupcijos pasireiškimo tikimybės galimas apraiškas Seimo kanceliarijoje nebuvo nurodyta.

Pastebėtina, kad dažniausiai veiklos vertinimui ir korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymui įgyvendinti Komisijos pasirinktų skyrių vadovų pateikti atsakymai į klausimyną būna formalūs ir neišsamūs ir tai ypač sunkina Komisijos darbą.

Seimo kanceliarijos Finansų skyriaus veiklos įvertinimas

Seimo kanceliarijos Finansų skyriaus (toliau šioje išvados dalyje – Skyrius) uždaviniai, funkcijos, teisės ir veiklos organizavimas nustatyti Seimo kanclerio 2015 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. 400-IVK-382 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Finansų skyriaus nuostatų patvirtinimo“ patvirtintuose Skyriaus nuostatuose. Skyrius savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos finansų kontrolės taisyklėmis, patvirtintomis Seimo kanclerio 2017 m. rugpjūčio 11 d. įsakymu Nr. 400-IVK-231 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos finansų kontrolės taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Taisyklės), Turto apskaitos Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijoje tvarkos aprašu, patvirtintu Seimo kanclerio 2018 m. sausio 23 d. įsakymu Nr. 400-IVK-23 „Dėl Turto apskaitos Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijoje tvarkos aprašo patvirtinimo“, ir kitais Seimo kanceliarijos vidaus teisės aktais.

Pažymėtina tai, kad Skyrius, pateikdamas informaciją, nurodė, kad Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo ir Buhalterinės apskaitos įstatymo pakeitimai nuo 2017 m. neturėjo įtakos jo veiklos reglamentavimui, tačiau Taisyklės tikslintinos dėl pakeistų kitų teisės aktų nuostatų, Seimo

kanceliarijos struktūros pokyčių ir dokumentų valdymui pradėtos naudoti Seimo kanceliarijos dokumentų valdymo sistemos (pvz., Taisyklių 37, 44 ir 45 p.). Nors analizuojamu laikotarpiu Skyriaus nuostatai keisti nebuvo, tačiau 2021 m. gegužės 18 d. pakeistas ir patikslintas Seimo kanclerio 2019 m. rugsėjo 25 d. įsakymas Nr. 400-IVK-295 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos apskaitos dokumentų pasirašymo tvarkos aprašo ir Asmenų, turinčių teisę surašyti ir pasirašyti arba tik pasirašyti apskaitos dokumentus, sąrašo patvirtinimo“ rodo, kad yra nuolat vykdoma su Skyriaus funkcijų atlikimu susijusių Seimo kanceliarijos veiklą reglamentuojančių teisės aktų stebėseną, inicijuojami ir rengiami aktualūs teisės aktų keitimai. Paminėtina ir tai, kad rengiamas naujos redakcijos Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos apskaitos politikos aprašo projektas (auditorių priemonių planas), kurio parengimo terminas 2020 metais buvo pratęstas.

Skyriaus valstybės tarnautojų ir darbuotojų funkcijos yra nustatytos jų pareigybių aprašymuose ir kituose Seimo kanceliarijos vidaus teisės aktuose, išsamiai nustatančiuose atskirų rūšių veiklos procedūras.

Pagrindiniai Skyriaus uždaviniai yra užtikrinti Seimo kanceliarijos įgyvendinamų programų sąmatų, investicijų projektų parengimą ir perdavimą Lietuvos Respublikos finansų ministerijai, analizuoti ir kontroliuoti programų sąmatų, investicijų projektų vykdymą, organizuoti ir tvarkyti Seimo kanceliarijos buhalterinę apskaitą, rengti finansines, biudžeto vykdymo, statistines ir kitas ataskaitas.

Atsižvelgiant į uždaviniams įgyvendinti Skyriui nustatytas funkcijas, korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimas atliktas vertinant šias Skyriaus atliekamas funkcijas:

- 1) „5.3. rengia investicijų projektus ir jų tikslinimus, informaciją apie valstybės kapitalo investicijų panaudojimą;“ ;
- 2) „5.7. atlieka finansų kontrolę, vadovaudamasis Seimo kanclerio įsakymu patvirtintomis Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos finansų kontrolės taisyklėmis;“;
- 3) „5.8. kontroliuoja, kaip vykdomi programų sąmatų, investicijų projektai; analizuoja valstybės biudžeto asignavimų panaudojimą ir Seimo kancleriui teikia pasiūlymus dėl jų paskirstymo ir (ar) naudojimo, išlaidų mažinimo.“.

Funkcijos „rengia investicijų projektus ir jų tikslinimus, informaciją apie valstybės kapitalo investicijų panaudojimą“ įgyvendinimo vertinimas

Analizuojamu laikotarpiu Seimo kanceliarija parengė vieną investicijų projektą, kurio iniciatoriumi buvo Veiklos administravimo departamento Informacinių technologijų eksploatavimo skyrius. Rengiant šį investicijų projektą, dalyvavo Veiklos administravimo departamento

Informacinių technologijų eksploatavimo skyrius, Finansų skyrius ir išorės ekspertas, kurio paslaugos buvo įsigytos atlikus viešąjį pirkimą. Pažeidimų nustatyta nebuvo.

Skyrius, vykdydamas savo funkcijas ir vadovaudamasis Informacijos apie valstybės kapitalo investicijų panaudojimą pateikimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos finansų ministro 2009 m. vasario 13 d. įsakymu Nr. 1K-037 „Dėl Informacijos apie valstybės kapitalo investicijų panaudojimą pateikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, nuostatomis, parengė ir 2021 m. kovo 17 d. pateikė Lietuvos Respublikos finansų ministerijai informaciją apie valstybės lėšų panaudojimą įgyvendinamiems investicijų projektams 2020 metais. (2021 m. kovo 17 d. raštas Nr. S-2021-1239, 5 lapai).

Funkcijos „atlieka finansų kontrolę, vadovaudamasis Seimo kanclerio įsakymu patvirtintomis Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos finansų kontrolės taisyklėmis“ įgyvendinimo vertinimas

Skyrius finansų kontrolę atlieka vadovaudamasis Taisyklėmis. Taisyklės yra parengtos remiantis Buhalterinės apskaitos įstatymo, Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo nuostatomis, Minimaliais finansų kontrolės reikalavimais, patvirtintais Lietuvos Respublikos finansų ministro 2003 m. gegužės 8 d. įsakymu Nr. 1K-123 „Dėl Minimalių finansų kontrolės reikalavimų patvirtinimo“ (šie reikalavimai neteko galios įsigaliojus Lietuvos Respublikos finansų ministro 2020 m. birželio 29 d. įsakymui Nr. 1K-195 „Dėl vidaus kontrolės įgyvendinimo viešajame juridiniame asmenyje“) ir kitų teisės aktų nuostatomis.

Skyriaus valstybės tarnautojų ir darbuotojų, atliekančių kontrolės ir (ar) priežiūros funkcijas, teisės ir pareigos yra nustatytos jų pareigybių aprašymuose ir Seimo kanceliarijos veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose. Skyrius nurodė, kad valstybės tarnautojams ir darbuotojams nesuteikti per platūs įgaliojimai veikti savo nuožiūra. Finansų kontrolė atliekama nuolat ir yra veiksminga. Valstybės tarnautojams ir darbuotojams, atsakingiems už finansų kontrolę, akcentuojama tokios kontrolės svarba ir jiems tenkanti atsakomybė. Skundų dėl Skyriaus valstybės tarnautojų ir darbuotojų veiklos vykdančios kontrolės ir (ar) priežiūros funkcijas negauta.

Vykdydamas išankstinę finansų kontrolę, Skyriaus vedėjas analizuojamu laikotarpiu nustatė vieną atvejį, kai ūkinė operacija buvo atliekama neteisėtai, t. y. apmokėti pateiktoje sąskaitoje faktūroje buvo nurodytos paslaugos, kurios nenumatytos pasirašytoje sutartyje, todėl sąskaita faktūra negalėjo būti apmokėta.

Taisyklėse nustatyta, kad „paskesnioji finansų kontrolė atliekama pradėjus vykdyti Seimo kanceliarijos sprendimus dėl valstybės turto naudojimo ir įsipareigojimų tretiesiems asmenims ar po jų įvykdymo. Šios kontrolės metu tikrinama, ar tinkamai buvo atlikta ūkinė operacija, registruotas

ūkinis įvykis, ar teisėtai ir pagal paskirtį naudojamos materialiosios, nematerialiosios ir finansinės vertybės, ar nebuvo teisės aktų, Seimo kanclerio nurodymų pažeidimų bei piktnaudžiavimo, ir numatomos priemonės kontrolės metu nustatytiems trūkumams ir neatitiktims pašalinti“. Paskesniąją finansų kontrolę atlieka ūkinę operaciją inicijavusio (atliekančio) Seimo kanceliarijos padalinio vadovas, taip pat Skyriaus darbuotojas, atsakingas už ūkinės operacijos ar ūkinio įvykio registravimą apskaitos registruose pagal pareigybės aprašyme jam priskirtą kompetenciją. Vykdamt paskesniąją finansų kontrolę, Seimo Etikos ir procedūrų komisija nustatė 7 atvejus, o Lietuvos Respublikos vyriausioji rinkimų komisija vieną atvejį, kai Seimo nariai lėšas, skirtas su parlamentine veikla susijusioms išlaidoms, panaudojo ne pagal Lietuvos Respublikos Seimo narių lėšų su parlamentine veikla susijusioms išlaidoms skyrimo, naudojimo ir atsiskaitymo už jas tvarkos aprašo, patvirtinto Seimo valdybos 2016 m. gegužės 11 d. sprendimu Nr. SV-S-1526 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo narių lėšų su parlamentine veikla susijusioms išlaidoms skyrimo, naudojimo ir atsiskaitymo už jas tvarkos aprašo patvirtinimo“, nuostatas. Visais nustatytas atvejais Seimo nariai Seimo kanceliarijai grąžino ne pagal paskirtį panaudotas lėšas.

Taisyklėse nustatyta, kad Seimo kanceliarijos valstybės tarnautojai ir darbuotojai, pastebėję Taisyklių pažeidimus, privalo apie tai nedelsdami raštu pranešti tiesioginiam vadovui ir prireikus Skyriaus vedėjui. Skyriaus vedėjas patvirtino, kad analizuojamu laikotarpiu pranešimų raštu iš Seimo kanceliarijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų dėl Taisyklių pažeidimų nėra gavęs.

Taisyklėse nustatyta, kad pasiūlymai dėl finansų kontrolės tobulinimo teikiami raštu ir žodžiu tiesioginiam vadovui ir Skyriui. Skyriaus vedėjas informavo, kad analizuojamu laikotarpiu pasiūlymų tobulinti Taisykles nebuvo gauta.

Nors ir vykdoma Seimo kanceliarijos veiklą reglamentuojančių teisės aktų stebėsena, inicijuojami ir rengiami aktualūs su Skyriaus funkcijų atlikimu susijusių teisės aktų pakeitimai, tačiau atkreiptinas dėmesys į tai, kad to galimai nepakanka. Vertindami korupcijos pasireiškimo tikimybę Skyriuje, norėtume atkreipti dėmesį į galimai netikslų finansų kontrolės reglamentavimą. Taisyklės, patvirtintos 2017 m. rugpjūčio 11 d., nebuvo keistos, nors Skyrius, atsakydamas į Komisijos klausimus, nurodo, kad teisės aktai peržiūrimi keičiantis susijusiems teisės aktams, pasikeitus funkcijoms, struktūrai, Taisyklės šiuo metu turėtų būti tikslintinos dėl teisės aktų nuostatų pasikeitimo, Seimo kanceliarijos struktūros pokyčių ir Seimo kanceliarijos dokumentų valdymui pradėtos naudoti dokumentų valdymo sistemos. Taisyklės turi būti peržiūretos ir papildytos pagal Lietuvos Respublikos finansų ministro 2020 m. birželio 29 d. įsakymu Nr. 1K-195 „Dėl vidaus kontrolės įgyvendinimo viešajame juridiniame asmenyje“ patvirtintus reikalavimus.

Atsižvelgdama į pirmiau nurodytas aplinkybes, Komisija rekomenduoja atnaujinti Taisykles, taip pat nustatyti aiškesnę Taisyklių keitimo tvarką (nurodyti, koku periodiškumu Taisyklės turi būti

peržiūros, kas yra atsakingas už Taisyklių peržiūrą (atnaujinimą), reglamentuoti pasiūlymų dėl finansų kontrolės tobulinimo svarstymą ir pan.).

Funkcijos „kontroliuoja, kaip vykdomi programų sąmatų, investicijų projektai, analizuoja valstybės biudžeto asignavimų panaudojimą ir Seimo kancleriui teikia pasiūlymus dėl jų paskirstymo ir (ar) naudojimo, išlaidų mažinimo“ įgyvendinimo vertinimas

Seimo kancleriui pasiūlymai dėl valstybės biudžeto asignavimų paskirstymo ir (ar) naudojimo teikiami atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos veiklos prioritetus, faktinį lėšų panaudojimą, sudarytas sutartis, prekių ir paslaugų kainų pokyčius, vidaus audito rekomendacijas dėl racionalaus lėšų naudojimo, taip pat atlikus alternatyvų dėl priemonių įgyvendinimo / funkcijų atlikimo palyginimą.

Analizuojamu laikotarpiu korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos ir (arba) kitokių tapataus pobūdžio, tačiau mažiau pavojingų teisės pažeidimų, už kuriuos numatyta administracinė, tarnybinė (drausminė) ar kitokia atsakomybė, Skyriaus veikloje nebuvo nustatyta.

Seimo kanceliarijoje yra sudarytos galimybės valstybės tarnautojams ir darbuotojams, kitiems asmenims kreiptis ir informuoti (taip pat ir anonimiškai) Seimo kanclerį apie galimus korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų ir (arba) kitų tapataus pobūdžio, tačiau mažiau pavojingų teisės pažeidimų Seimo kanceliarijoje faktus. Skyriaus valstybės tarnautojai ir (ar) darbuotojai tokių kreipimūsi ir informacijos analizuojamu laikotarpiu negavo.

Pakankamai išsamiai reglamentuota Skyriaus veikla ir užtikrinta sprendimų vykdymo kontrolė sumažina korupcijos pasireiškimo tikimybę iki minimalios.

Seimo kanceliarijos Seimo posėdžių sekretoriato veiklos įvertinimas

Seimo posėdžių sekretoriatas (toliau – Sekretoriatas) yra savarankiškas Seimo kanceliarijos struktūrinis padalinys. Sekretoriato vedėjas tiesiogiai pavaldus Seimo kancleriui. Sekretoriato uždaviniai, funkcijos, teisės ir veiklos organizavimas nustatyti Seimo kanclerio 2015 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. 400-IVK-376 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Seimo posėdžių sekretoriato nuostatų patvirtinimo“ patvirtintuose Sekretoriato nuostatuose (toliau šioje išvados dalyje – Sekretoriato nuostatai). Analizuojamu laikotarpiu sekretoriato nuostatai keisti nebuvo, tačiau buvo parengtas naujos redakcijos Sekretoriato nuostatų projektas, o Sekretoriato nuostatai išdėstyti nauja redakcija Seimo kanclerio 2021 m. liepos 7 d. įsakyme Nr. 400-IVK-147 „Dėl Seimo kanclerio 2015 m. gruodžio 31 d. įsakymo Nr. 400-IVK-376 „Dėl

Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Seimo posėdžių sekretoriato nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“.

Be to, Sekretariatui dalyvaujant arba Sekretoriato iniciatyva buvo pakeisti (priimti, patvirtinti) šie teisės aktai, susiję su Sekretoriato atliekamomis funkcijomis: Seimo statuto pataisos dėl Seimo tarpparlamentinių ryšių grupių steigimo (2021 m. birželio 17 d. priimtas Lietuvos Respublikos Seimo statutas Nr. XIV-396 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 47, 49, 68, 81, 130 straipsnių, dvyliktojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir Statuto papildymo 81¹ straipsniu), naujos redakcijos Sekretoriato nuostatai, Prisijungimo prie nuotoliniu būdu elektroninių ryšių priemonėmis organizuojamų Lietuvos Respublikos Seimo posėdžių ir naudojimosi taip organizuojamų posėdžių informacinėmis sistemomis tvarkos aprašas (patvirtintas Seimo valdybos 2020 m. gruodžio 21 d. sprendimu Nr. SV-S-13 „Dėl Prisijungimo prie nuotoliniu būdu elektroninių ryšių priemonėmis organizuojamų Lietuvos Respublikos Seimo posėdžių ir naudojimosi taip organizuojamų posėdžių informacinėmis sistemomis tvarkos aprašo patvirtinimo“), Lietuvos Respublikos Seimo posėdžių salės vidaus tvarkos aprašas (patvirtintas 2021 m. birželio 2 d. Seimo valdybos sprendimu Nr. SV-S-118 „Dėl Seimo valdybos 2016 m. rugpjūčio 17 d. sprendimo Nr. SV-S-1632 „Dėl tvarkos Lietuvos Respublikos Seimo rūmuose“ pakeitimo“). Šie teisės aktų pakeitimai rodo, kad yra nuolat vykdoma su Sekretoriato atliekamomis funkcijomis susijusių Seimo kanceliarijos veiklą reglamentuojančių teisės aktų stebėsena, inicijuojami ir rengiami aktualūs teisės aktų keitimai.

Sekretoriatas savo veikloje vadovaujasi Konstitucija, Lietuvos Respublikos įstatymais, Seimo statutu ir kitais Seimo priimtais teisės aktais, Vyriausybės nutarimais, Seimo kanceliarijos nuostatais, Seimo kanceliarijos reglamentu, kitais Seimo valdybos priimtais teisės aktais, Seimo kanclerio įsakymais ir kitais teisės aktais.

Pagrindinis Sekretoriato uždavinys yra pagal kompetenciją padėti Seimui užtikrinti sklandaus teisėkūros proceso Seime sąlygas.

Šiam uždaviniui įgyvendinti yra nustatytos Sekretoriato funkcijos, korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimas atliktas vertinant šias Sekretoriato atliekamas funkcijas:

1) „5.1. Seimo statuto nustatyta tvarka registruoja įstatymų ir kitų Seimo priimamų teisės aktų projektus, Seimo narių pasiūlymus, Seimo komitetų, komisijų, Seimo kanceliarijos Teisės departamento ir kitų institucijų ar įstaigų išvadas dėl jų, kitą su teisės aktų projektų svarstymo eiga susijusią medžiagą;“;

2) „5.4. prižiūri, kad registruoti teikiami dokumentai atitiktų Seimo statuto reikalavimus; pagal kompetenciją užtikrina tinkamą Seime įregistruotų teisės aktų projektų ir jų lydimųjų dokumentų paskelbimą Teisės aktų informacinėje sistemoje (toliau – TAIS);“;

3) „5.16. nustato Seimo frakcijų atstovavimo kvotas Seimo komitetuose, komisijose ir Seimo delegacijose tarptautinėse parlamentinėse organizacijose, forumuose (asamblėjose);“;

4) „5.21. teikia Seimo posėdžio pirmininkui pasiūlymus dėl Seimo narių skyrimo į balsų skaičiavimo grupę;“.

Sekretoriato valstybės tarnautojų ir darbuotojų funkcijos yra nustatytos jų pareigybių aprašymuose ir kituose Seimo kanceliarijos vidaus teisės aktuose, išsamiai nustatančiuose atskirų rūšių veiklos procedūras.

Funkcijų „Seimo statuto nustatyta tvarka registruoja įstatymų ir kitų Seimo priimamų teisės aktų projektus, Seimo narių pasiūlymus, Seimo komitetų, komisijų, Seimo kanceliarijos Teisės departamento ir kitų institucijų ar įstaigų išvadas dėl jų, kitą su teisės aktų projektų svarstymo eiga susijusių medžiagą“ ir „prižiūri, kad registruoti teikiami dokumentai atitiktų Seimo statuto reikalavimus; pagal kompetenciją užtikrina tinkamą Seime įregistruotų teisės aktų projektų ir jų lydimųjų dokumentų paskelbimą TAIS“ įgyvendinimo vertinimas

Įstatymų projektų registravimas ir veiksmai jį užregistravus reglamentuotas Seimo statute ir Teisėkūros pagrindų įstatyme. Teisės aktų informacinė sistema yra vieša, praktikoje problemų registruojant teisės aktų projektus nebuvo iškilę. Analizuojamu laikotarpiu Sekretoriatas užregistravo visus pateiktus teisės aktų projektus.

Kalbant apie registruoti teikiamų dokumentų atitikties Seimo statuto reikalavimams priežiūrą, atkreiptinas dėmesys į tai, kad neaiškus sąvokos „prižiūri“ turinys pagal šios Skyriaus funkcijos kontekstą. Seimo statuto 135 straipsnyje nustatyti teikiamam registruoti projektui taikomi reikalavimai. Šiuo aspektu minėtinas šis pavyzdys: 2021m. rugpjūčio 19 d. Teisės aktų informacinėje sistemoje įregistruotas Seimo nutarimo „Dėl Seimo laikinosios tyrimo komisijos 2021 rugpjūčio 10 d. neramumų prie Seimo užsakovų, organizatorių ir vykdytojų išaiškinti sudarymo“ projektas Nr. XIVP-772, kurį pateikė vienas Seimo narys. Projektas registruotas neatsižvelgus į Seimo statuto 73 straipsnio nuostatas dėl laikinųjų kontrolės arba tyrimo komisijų sudarymo iniciatyvos teisę turinčių subjektų. Pagal šias nuostatas vienas Seimo narys tokios iniciatyvos teisės neturi.

Atsižvelgiant į tai, svarstyтина, ar nereikėtų Sekretoriato nuostatuose konkretizuoti funkcijos „prižiūri, kad registruoti teikiami dokumentai atitiktų Seimo statuto reikalavimus“ turinį.

Funkcijos „nustato Seimo frakcijų atstovavimo kvotas Seimo komitetuose, komisijose ir Seimo delegacijose tarptautinėse parlamentinėse organizacijose, forumuose (asamblėjose)“ įgyvendinimo vertinimas

Atlikdamas šią funkciją, Sekretoriatas vadovaujasi Seimo statuto 44, 71 ir 81 straipsniais. Nustatytas Seimo frakcijų atstovavimo Seimo komitetuose kvotas Sekretoriatas pateikia Seimo seniūnų sueigai, po to Seniūnų sueiga patvirtina visuose komitetuose frakcijų ir mišrios Seimo narių grupės atstovavimo normas laikydamasi proporcinio jų atstovavimo principo ir pagal Seniūnų sueigos patvirtintą vietų skaičių Seimo frakcijos bei mišri Seimo narių grupė pasiskirsto vietas komitetuose. Seimo seniūnų sueigos sprendimai dėl atstovavimo normų yra vieši – skelbiami Teisės aktų informacinėje sistemoje kaip Seniūnų sueigos protokolų priedai (pvz., Lietuvos Respublikos Seimo seniūnų sueigos 2020-11-24 posėdžio protokolas Nr. SSP-4; <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/860050b22e4911eb8c97e01ffe050e1c?positionInSearchResults=6&searchModelUUID=e39d2a42-545f-4ca2-99d9-e422316b2f36>). Analogišku principu ir viešumo lygmeniu vyksta ir Seimo frakcijų atstovavimo Seimo komisijose ar Seimo delegacijose tarptautinėse parlamentinėse organizacijose, forumuose (asamblėjose) kvotų nustatymas.

Funkcijos „teikia Seimo posėdžio pirmininkui pasiūlymus dėl Seimo narių skyrimo į balsų skaičiavimo grupę“ įgyvendinimo vertinimas

Sekretoriatas, atlikdamas šią funkciją, vadovaujasi Seimo statuto 119 straipsniu, kuris išsamiai reglamentuoja balsų skaičiavimo grupės sudarymo principus. Sekretoriatas Seimo posėdžio pirmininkui pasiūlymus dėl Seimo narių skyrimo į balsų skaičiavimo grupę teikia pagal slenkantį grafiką abėcėlės tvarka, o Seimo narius į balsų skaičiavimo grupę skiria Seimas. Paminėtina, kad Seimo statuto 100 straipsnio 2 dalies 2 punkte nustatyta, kad Seimo posėdžio pirmininkas „rūpinasi Seimo posėdžių darbo tvarka, stebi, kad juose būtų laikomasi šio statuto, kontroliuoja, kaip savo pareigas atlieka Balsų skaičiavimo grupė ir Seimo posėdžių sekretoriatas“.

Pažymėtina, kad analizuojamu laikotarpiu korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos ir (arba) kitokių tapataus pobūdžio, tačiau mažiau pavojingų teisės pažeidimų, už kuriuos numatyta administracinė, tarnybinė (drausminė) ar kitokia atsakomybė, Sekretoriato veikloje nebuvo nustatyta, taip pat nė vieno tyrimo dėl galimai padaryto tarnybinio nusižengimo ir darbo pareigų pažeidimo Sekretoriato nebuvo atlikta. Komisijai pateiktuose Sekretoriato vedėjo rašytiniuose atsakymuose į pateiktus klausimynus ir užpildytose lentelėse informacijos apie korupcijos pasireiškimo tikimybę ar galimas apraiškas Seimo kanceliarijoje nebuvo nurodyta.

Išsamiai reglamentuota Sekretoriato veikla, veiklos rezultatų viešumas ir užtikrinta sprendimų vykdymo kontrolė sumažina korupcijos pasireiškimo tikimybę iki minimalios.

Seimo kanceliarijos Protokolo skyriaus veiklos įvertinimas

Seimo kanceliarijos Protokolo skyriaus (toliau šioje išvados dalyje – Skyrius) uždaviniai, funkcijos, teisės ir veiklos organizavimas nustatyti Seimo kanclerio 2018 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. 400-ĮVK-404 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Protokolo skyriaus nuostatų patvirtinimo“ patvirtintuose Skyriaus nuostatuose.

Pažymėtina, kad Komisija 2021m. kovo 31 d. raštu Nr.V-2021-2648 „Dėl informacijos, reikalingos korupcijos pasireiškimo tikimybei nustatyti, pateikimo“ paprašė Skyriaus vedėjo atsakyti į papildomus klausimus. Vienas iš jų: „Kokiais Seimo kanceliarijos teisės aktais Skyrius vadovaujasi įgyvendindamas savo funkcijas? Ar analizuojamu laikotarpiu buvo su Skyriaus funkcijų atlikimu susijusių Seimo kanceliarijos veiklą reglamentuojančių teisės aktų pakeitimų?“. Gautame atsakyme nurodyta, kad Skyrius „įgyvendina jam pavestus uždavinius ir atlieka nustatytas funkcijas pagal Lietuvos Respublikos Seimo kanclerio 2018 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. 400-ĮVK-404 patvirtintus Seimo kanceliarijos Protokolo skyriaus nuostatus ir pagal Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos reglamentą ir nuostatus“. Tačiau manytina, kad Skyriaus valstybės tarnautojai ir darbuotojai vadovaujasi ir kitais su jų atliekamomis funkcijomis susijusiais Seimo teisės aktais, tokiais kaip Renginių Lietuvos Respublikos Seime organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Seimo valdybos 2016 m. balandžio 27 d. sprendimu Nr. SV-S-1497 „Dėl Renginių Lietuvos Respublikos Seime organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos Seimo narių užsienio komandiruočių ir kelionių (išvykų) tvarkos aprašu, patvirtintu Seimo valdybos 2016 m. birželio 8 d. sprendimu Nr. SV-S-1581 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo narių užsienio komandiruočių ir kelionių (išvykų) tvarkos aprašo patvirtinimo“ ir kt., taip pat Vyriausybės nutarimais, pvz., Vyriausybės 2003 m. lapkričio 27 d. nutarimu Nr. 1485 „Dėl Oficialių svečių vizitų Lietuvos Respublikoje rengimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (2020-07-28 suvestinė redakcija) ir kt.

Skyrius nurodė, kad analizuojamu laikotarpiu su Skyriaus funkcijų atlikimu susijusių Seimo kanceliarijos veiklą reglamentuojančių teisės aktų pakeitimų nebuvo. Vertinant tai, reikėtų atkreipti dėmesį, kad Vyriausybės 2003 m. lapkričio 27 d. nutarimo Nr. 1485 „Dėl Oficialių svečių vizitų Lietuvos Respublikoje rengimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ buvo pakeistas Vyriausybės 2020 m. liepos 16 d. nutarimu Nr.816 (suvestinė redakcija pagal šį keitimą įsigaliojo 2020 m. liepos 28 d.

Atsižvelgiant į uždavinius įgyvendinti Skyriui nustatytas funkcijas, korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimas atliktas vertinant šias Skyriaus atliekamas funkcijas:

1) „5.3. pagal kompetenciją dalyvauja rengiant tarptautinių parlamentinių delegacijų, parlamentinių asamblėjų renginius Lietuvos Respublikoje, kitus didelio masto tarptautinius renginius, organizuoja oficialius priėmimus Seimo ir Seimo kanceliarijos vadovų vardu;“;

2) „5.5. organizuoja Seimo ir Seimo kanceliarijos vadovų vizitus į užsienį, Seimo valdybos, Seimo kanclerio sprendimu lydi delegacijas vizitų metu, dalyvauja organizuojant Seimo komitetų vadovų vizitus į užsienį;“;

3) „6.5. teisės aktų nustatyta tvarka atlieka Skyriui priskirtas funkcijas, susijusias su viešaisiais pirkimais; rengia sutarčių su kitomis įstaigomis, įmonėmis, organizacijomis projektus, kontroliuoja, kaip šios sutartys vykdomos;“.

Funkcijos „pagal kompetenciją dalyvauja rengiant tarptautinių parlamentinių delegacijų, parlamentinių asamblėjų renginius Lietuvos Respublikoje, kitus didelio masto tarptautinius renginius, organizuoja oficialius priėmimus Seimo ir Seimo kanceliarijos vadovų vardu“ įgyvendinimo vertinimas

Pažymėtina, kad Skyrius, pildydamas klausimyną, atsakė tik į keletą klausimų. Atsakymai neišsamūs, lakoniški. Imant konkrečiai, į klausimyno 3 dalyje „Atskirų darbuotojų funkcijos, uždaviniai, darbo ir sprendimų priėmimo tvarka bei atsakomybė nėra išsamiai reglamentuoti“ suformuluotus 8 klausimus atsakymas pateiktas tik į vieną ir jis yra bendro pobūdžio, nepateikiantis Komisijai atsakymų į suformuluotus klausimus.

Vertinant pirmiau nurodytos funkcijos apibrėžtumą korupcijos pasireiškimo rizikos požiūriu pagal tai, ar atskirų valstybės tarnautojų funkcijos, uždaviniai, darbo ir sprendimų priėmimo tvarka bei atsakomybė nėra išsamiai reglamentuoti, svarstytina, ar Skyriaus nuostatuose neturėtų būti konkrečiai išvardytos funkcijos, be tokių abstrakčių formuluočių kaip „pagal kompetenciją“, „didelio masto tarptautinius renginius“. Teisės aktuose negali būti subjektyviai vertintinų nuostatų arba turėtų būti aiškiai apibrėžta, kas yra „didelio masto renginys“, „mažo masto renginys“ ir pan. Tuo pačiu požiūriu vertinant ir kitas Skyriaus nuostatų formuluotes, tokias kaip „organizuoja“, „dalyvauja organizuojant“, manytina, kad šių nuostatų turinys turėtų būti sukonkretintas – nurodytos konkrečios Skyriaus atliekamos funkcijos. Visos šios nuostatos vertintinos kitam skyriui – Tarptautinių ryšių skyriui – priskirtų funkcijų atžvilgiu.

Funkcijos „Skyrius organizuoja Seimo ir Seimo kanceliarijos vadovų vizitus į užsienį, Seimo valdybos, Seimo kanclerio sprendimu lydi delegacijas vizitu metu, dalyvauja organizuojant Seimo komitetų vadovų vizitus į užsienį“ įgyvendinimo vertinimas

Konkrečių Skyriaus valstybės tarnautojų ir darbuotojų funkcijos suformuluotos jų pareigybių aprašymuose, su kuriais valstybės tarnautojai ir darbuotojai yra susipažinę.

Skyrius atsakyme į Komisijos klausimus nurodė, kad Skyriaus darbuotojai, remiantis jų pareigybių aprašymuose jiems suformuluotais uždaviniais ir funkcijomis, lydi Seimo delegacijas į užsienį rotacijos būdu. Svarbiu faktoriumi dėl vienos ar kitos delegacijos lydėjimo gali būti tam tikros užsienio kalbos mokėjimas (pav., vykstant į Lenkiją, lenkų kalbos mokėjimas ir pan.). Skyriuje kaupiama ir sisteminama vizitų rengimo informacija. Vertinant šią informaciją, atkreiptinas dėmesys į tai, kad Skyriaus nuostatuose minėtas rotacijos principas nenustatytas. Atsakyme į Komisijos

klausimus Skyrius nenurodė, kokių teisės aktų nustatyta tvarka ir kriterijais vadovaujantis yra paskiriami lydintys Skyriaus darbuotojai oficialių delegacijų metu.

Funkcijų „teisės aktų nustatyta tvarka atlieka Skyriui priskirtas funkcijas, susijusias su viešaisiais pirkimais; rengia sutarčių su kitomis įstaigomis, įmonėmis, organizacijomis projektus, kontroliuoja, kaip šios sutartys vykdomos“ įgyvendinimo vertinimas

Pažymėtina, kad, atliekant šias funkcijas, nebuvo atvejų, kuriais siekta neteisėtai paveikti sprendimus dėl rangovo pasirinkimo, sutarčių sąlygų formulavimo ar kitaip siekta neteisėtai paveikti procesus ar sprendimus, susijusius su Skyriaus dalyvavimu rengiant sutarčių su kitomis įstaigomis, įmonėmis, organizacijomis projektus.

Viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo procedūros Seimo kanceliarijoje yra tinkamai subalansuotos, nustatyta viešųjų pirkimų iniciavimo ir pirkimo procedūrų vykdymo kontrolės pusiausvyra ir ji išlaikoma. Nors formaliai viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo veikla priskirtina prie veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, tačiau, atsižvelgiant į griežtą reglamentavimą, galima daryti išvadą, kad Seimo kanceliarijos atliekamuose viešuosiuose pirkimuose korupcijos pasireiškimo tikimybė yra minimali.

Analizuojamu laikotarpiu Skyriaus valstybės tarnautojų ir darbuotojų veikloje nebuvo nustatyta korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos ir (arba) kito tapataus pobūdžio, tačiau mažiau pavojingo teisės pažeidimo, už kurį numatyta administracinė, tarnybinė (drausminė) ar kitokia atsakomybė, padarymo Seimo kanceliarijoje faktų.

Seimo kanceliarijos Tarptautinių ryšių skyriaus veiklos įvertinimas

Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Tarptautinių ryšių skyriaus (toliau šioje išvados dalyje – Skyrius) uždaviniai, funkcijos, teisės ir veiklos organizavimas nustatyti Seimo kanclerio 2018 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. 400-IVK-403 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Tarptautinių ryšių skyriaus nuostatų patvirtinimo“ patvirtintuose Skyriaus nuostatuose. Visi Skyriaus valstybės tarnautojai ir darbuotojai yra pasirašytinai supažindinami su visais teisės aktais, kai to reikia.

Atsižvelgiant į uždaviniams įgyvendinti Skyriui nustatytas funkcijas, korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimas atliktas vertinant šias Skyriaus atliekamas funkcijas:

1) „5.1. rengia Seimo tarptautinio bendradarbiavimo plano projektą, padeda įgyvendinti Seimo tarptautinių ryšių prioritetus;“;

2) „5.8. teisės aktų nustatyta tvarka rengia Seimo delegacijų metinių veiklos planų projektus ir padeda juos įgyvendinti; rengia Seimo delegacijų veiklos ir vizitų į užsienį ataskaitų projektus; atlieka Seimo delegacijų sekretorių funkcijas: palaiko ryšius su tarptautinėmis parlamentinėmis organizacijomis, forumais (asamblėjomis), susirašinėja ir tvarko korespondenciją, sistemina informaciją, kartu su Seimo delegacijos vadovu (pirmininku) organizuoja Seimo delegacijos posėdžius ir rengia jiems reikalingą medžiagą, rengia Seimo delegacijos dokumentų projektus, teikia pasiūlymus dėl tarptautinių parlamentinių organizacijų rengiamų dokumentų projektų; rengia su Seimo delegacijos veikla susijusius renginius, organizuoja Seimo delegacijos narių komandiruotes ir prireikus Seimo valdybos, Seimo kanclerio sprendimu vyksta kartu;“;

3) „6.5. teisės aktų nustatyta tvarka atlieka Skyriui priskirtas funkcijas, susijusias su viešaisiais pirkimais; rengia sutarčių su kitomis įstaigomis, įmonėmis, organizacijomis projektus, kontroliuoja, kaip šios sutartys vykdomos;“.

Funkcijos „rengia Seimo tarptautinio bendradarbiavimo plano projektą, padeda įgyvendinti Seimo tarptautinių ryšių prioritetus“ įgyvendinimo vertinimas

Seimo tarptautinio bendradarbiavimo plano projektą Skyrius rengia vadovaudamasis Seimo valdybos 2016 m. birželio 8 d. sprendimu Nr. SV-S-1581 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo narių užsienio komandiruočių ir kelionių (išvykų) tvarkos aprašo patvirtinimo“ (2020-03-04 suvestinė redakcija). Seimo komitetai, Seimo delegacijos tarptautinėse parlamentinėse organizacijose, Seimo komisijos, Seimo frakcijos, Seimo tarpparlamentinių ryšių grupės informaciją apie tarptautinį bendradarbiavimą pateikia Seimo intranete esančioje lentelėje .

Minėto teisės akto II skyriuje išsamiai reglamentuotas planavimo procesas: „Atsižvelgdami į Tarptautinio bendradarbiavimo prioritetus, kiekvienais metais iki gruodžio 10 dienos Seimo frakcijos, mišri Seimo narių grupė (toliau – Seimo frakcijos), Seimo Pirmininko sekretoriato vadovas, Seimo parlamentinės delegacijos tarptautinėse organizacijose ir forumuose (toliau – Seimo parlamentinės delegacijos), Seimo komitetai, komisijos ir Seimo tarpparlamentinių ryšių grupės pateikia Seimo Pirmininko pavaduotojui, atsakingam už tarptautinius ryšius, nustatytos formos duomenis apie ateinančiais metais planuojamas komandiruotes į užsienio valstybes, jų kopiją – Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Tarptautinių ryšių skyriui (toliau – Tarptautinių ryšių skyrius). Seimo tarpparlamentinių ryšių grupių planai turi būti iš anksto apsvarstyti Seimo Užsienio reikalų komitete.“

Aiškiai reglamentuoti planavimo proceso pagrindai, terminai, subjektai.

Funkcijų „teisės aktų nustatyta tvarka rengia Seimo delegacijų metinių veiklos planų projektus ir padeda juos įgyvendinti; rengia Seimo delegacijų veiklos ir vizitų į užsienį ataskaitų projektus; atlieka Seimo delegacijų sekretorių funkcijas: palaiko ryšius su tarptautinėmis parlamentinėmis organizacijomis, forumais (asamblėjomis), susirašinėja ir tvarko korespondenciją, sistemina informaciją, kartu su Seimo delegacijos vadovu (pirmininku) organizuoja Seimo delegacijos posėdžius ir rengia jiems reikalingą medžiagą, rengia Seimo delegacijos dokumentų projektus, teikia pasiūlymus dėl tarptautinių parlamentinių organizacijų rengiamų dokumentų projektų; rengia su Seimo delegacijos veikla susijusius renginius, organizuoja Seimo delegacijos narių komandiruotes ir prireikus Seimo valdybos, Seimo kanclerio sprendimu vyksta kartu“ įgyvendinimo vertinimas

Seimo delegacijų planai sudaromi pagal atitinkamų tarptautinių organizacijų metinės veiklos planą. Kiekviena Seimo delegacija tarptautinėje organizacijoje Seimo kanclerio įsakymu turi priskirtą delegacijos sekretorių ir jo pavaduotoją, kurie ir vyksta kartu su tomis delegacijomis ar jų nariais, jeigu taip nusprendžia delegacijos vadovas ir jeigu tam pritaria Seimo valdyba.

Tarpparlamentinių ryšių grupių delegacijas lydi Skyriaus valstybės tarnautojai ar darbuotojai, kuruojantys tą grupę ar valstybę. Skyrius paaiškino, kad šalys ar regionai Skyriuje yra pasiskirstomi vidiniu susitarimu. Svarstyta, ar šis susitarimas neturėtų būti reglamentuotas Skyriaus veiklos organizavimo nuostatuose.

Kitas Seimo narių ar Seimo kanceliarijos vadovų delegacijas lydi Skyriaus valstybės tarnautojai ar darbuotojai, atsižvelgiant į jų kompetenciją ir gebėjimus geriausiai organizuoti ir įgyvendinti konkretų vizitą, konkrečios užsienio kalbos mokėjimą (pvz., vokiečių kalbą mokantieji – . vykstant į Vokietiją), kartais ir į lydimų asmenų pageidavimą skirti vieną ar kitą asmenį vykti kartu.

Analizuojamu laikotarpiu su Skyriaus atliekamomis funkcijomis susijusio Seimo kanceliarijos veiklą reglamentuojančių teisės aktų pakeitimo nebuvo.

2021 m. birželio 7 d. atsakydamas į Komisijos klausimus, Skyrius nurodė, kad „šiuo metu yra rengiamas naujas kanclerio įsakymas dėl Seimo delegacijų sekretorių ir sekretorių pavaduotojų skyrimo, kuris dėl pasikeitusių Skyriaus darbuotojų ir naujos Seimo kadencijos pakeis šiuo metu galiojantį Seimo kanclerio 2019 m. kovo 22 d. įsakymą Nr. 400-IVK-77“. Šis teisės aktas iki šiol nepriimtas.

Funkcijų „teisės aktų nustatyta tvarka atlieka Skyriui priskirtas funkcijas, susijusias su viešaisiais pirkimais; rengia sutarčių su kitomis įstaigomis, įmonėmis, organizacijomis projektus, kontroliuoja, kaip šios sutartys vykdomos“ įgyvendinimo vertinimas

Atliekant šias funkcijas, atvejų, kad būtų siekta neteisėtai paveikti Skyriaus valstybės tarnautojų ar darbuotojų sprendimus dėl rangovo pasirinkimo, sutarčių sąlygų formulavimo ar kitaip bandyta neteisėtai paveikti procesus ar sprendimus, susijusius su Skyriaus dalyvavimu rengiant sutarčių su kitomis įstaigomis, įmonėmis, organizacijomis projektus, nebuvo nustatyta. Analizuojamu laikotarpiu Skyrius viešųjų pirkimų neatliko, Skyriaus valstybės tarnautojų ir darbuotojų veikloje pažeidimų nebuvo užfiksuota.

Peržiūrėjus Protokolo ir Tarptautinio skyrių nuostatus, kyla abejonių dėl kai kurių nuostatų turinio, tokių kaip:

- „organizuoti Seimo ir Seimo kanceliarijos vadovų vizitus į užsienį, oficialių Seimo ir Seimo kanceliarijos svečių vizitus Lietuvos Respublikoje, oficialių Lietuvos Respublikos svečių susitikimus Seime“ (Protokolo skyrius); „teikti informacinę ir organizacinę pagalbą Seimo ir Seimo kanceliarijos vadovams, Seimo nariams susitikimų su užsienio valstybių oficialiais asmenimis ir vizitų į užsienio valstybes metu“ (Tarptautinių ryšių skyrius);

- „sistemina ir įkelia į informacines sistemas statistinę informaciją apie įvykusius vizitus ir susitikimus, jei juose dalyvauja, rengia jų apžvalgas, prireikus – protokolus“ (Protokolo skyrius); „rengia ir teikia pasiūlymus dėl Seimo ir Seimo kanceliarijos vadovų oficialių užsienio vizitų, tarptautinių susitikimų pokalbių temų, rengia įvykusių oficialių susitikimų atmintines, prireikus – protokolus, vizitų apžvalgas“ (Tarptautinių ryšių skyrius);

- „rengia Seimo delegacijų veiklos ir vizitų į užsienį ataskaitų projektus, <...> susirašinėja ir tvarko korespondenciją, sistemina informaciją, <...> rengia su Seimo delegacijos veikla susijusius renginius, organizuoja Seimo delegacijos narių komandiruotes ir prireikus Seimo valdybos, Seimo kanclerio sprendimu vyksta kartu“ (Tarptautinių ryšių skyrius); „pagal kompetenciją dalyvauja organizuojant protokolinius ir iškilmingus Seimo renginius“ (Protokolo skyrius), „organizuoja tarptautinių parlamentinių organizacijų, forumų (asamblėjų) delegacijų posėdžius, sesijas, vizitus, konferencijas, seminarus ar kitus su jų veikla susijusius renginius Lietuvos Respublikoje“ (Tarptautinių ryšių skyrius).

Svarstyтина, ar nereiktų aiškiau apibrėžti skyrių kompetenciją, tiksliau nurodyti skyrių darbo procedūras, delegacijų narių atrankos kriterijus arba principus. Konkretus ir aiškus reglamentavimas užtikrina skyrių veiklos skaidrumą Seimo kanceliarijos veiklos požiūriu.

Išvados:

1. Seimo kanceliarijos veikla yra išsamiai reglamentuota įstatymuose ir jų įgyvendinamuosiuose teisės aktuose. Seimo kanceliarijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų, funkcijos nurodytos jų pareigybių aprašymuose ir jų veiklą reglamentuojančiuose Seimo kanceliarijos

vidaus teisės aktuose, tačiau yra tikslinga vertintiems skyriams pagal kompetenciją nuolat stebėti ir vertinti vidaus teisinio reglamentavimo aktualumą ir nuolat atnaujinti vidaus teisės aktus.

2. Siūlytina nustatyti aiškesnę Seimo kanceliarijos taisyklių ir aprašų keitimo tvarką (nurodant kokių periodiškumu turi būti peržiūrimos taisyklės ir aprašai po to, kai pakeičiamas aukštesnės galios norminis teisės aktas, kas atsako už šią peržiūrą (atnaujinimą), reglamentuoti pasiūlymų dėl Seimo kanceliarijos padalinių veikloje reikalingų teisės aktų tobulinimo svarstymą ir pan.).

3. Atlikus Finansų skyriaus, Seimo posėdžių sekretoriato, Protokolo skyriaus ir Tarptautinių ryšių skyriaus korupcijos pasireiškimo tikimybės įvertinimą, manytina, kad pagal Korupcijos prevencijos įstatyme pateiktus korupcijos pasireiškimo tikimybės kriterijus tikimybė šiuose skyriuose pasireikšti korupcijai yra minimali.